

Ordføreren (Poul Hansen [Grenå]): Under de to almindelige møder og de to samråd med den højtærede handelsminister, som udvalget har afholdt, kom det meget hurtigt til at stå klart, at der ikke forelå nogen som helst mulighed for at forhandle sig til rette om den principielle hovedlinje i den højtærede ministers forslag. Dette gik som bekendt ikke alene ud på at binde de under den nuværende lov opsparede reserver, men navnlig også på at begrænse det årlige udbytte til en vis procentdel af aktieselskabernes egenkapital.

Et flertal i udvalget bestående af venstres, det konservative folkepartis, det radikale venstres og Danmarks retsforbunds repræsentanter, der samlet udkrystalliserede sig som en kompakt liberal majoritet, formentlig udsprunget af en akut restriktionspsykose, ønskede imidlertid kun at gå med til at binde reserverne således som udtrykt i ændringsforslaget til § 1 og gik kun med tøven med til også at opretholde en begrænsning af bestyrelsernes honorarer som udformet i ændringsforslag nr. 2 til § 4.

Overfor udvalgsflertallets afgjorte utilbøjelighed til at inkludere sig i forhandlinger om den principielle hovedbestræbelse i den højtærede ministers forslag havde det socialdemokratiske mindretal ingen mulighed for at fastholde lovforslaget i dets mere vidtrækkende udformning.

De foreliggende ændringsforslag repræsenterer utvivlsomt grænsen for det, mindretallet har kunnet få udvalgsflertallet med til at opretholde med hensyn til at begrænse aktieselskabernes handlefrihed på dette område. Ud fra denne betragtning kan jeg på udvalgets vegne anbefale ændringsforslaget til vedtagelse.

Lars M. Olsen: De borgerlige partier her i salen og deres presse har været overmåde tilfreds med, at handelsministerens forslag til den nye udbyttebegrænsning ikke har kunnet samle flertal i folketinget. Mit parti har noget svært ved at forstå denne glæde, og jeg tror forøvrigt også, det gælder befolkningens altovervejende flertal, langt udenfor socialdemokratiet, ganske særlig hvis vi tænker på, hvilke ulykker vi, i hvert fald sammenholdt med tilstandene under og efter forrige verdenskrig, hidtil er blevet forskånet for, ikke mindst i kraft af netop denne lov, som vi med mindre ændringer har haft løbende siden maj 1940. Men intet synes i visse situationer at være så kort som den menneskelige hukommelse, thi hvad var det, man oplevede i de gyldne år under og efter

den forrige verdenskrig, da lovgivningsmagten ikke optrådte tilstrækkelig konsekvent og håndfast? Ja, det kan egentlig siges i bare een sætning: det var dansen om guldkalven. Det var endvidere de kolossale oppustninger af aktierne, de tårnhøje udbytter, omkring 50 pct. var jo ikke ualmindeligt i dividende dengang, f. eks. i skibsaktier. Dertil kom de vanvittige tantiemer og bestyrelshonorarer, alene i et enkelt år havde et af vore større dampskibsselskaber et nettooverskud på omkring 70 mill. kr. eller omtrent det samme som Københavns kommunes samlede indtægt det sidste fredså. Da tiderne så vendte, var alle de enorme fortjenester borte med blæsten. Mange selskaber var blevet ribbet fuldstændig for kapital, klædt af til skindet. Et virkelig ansvarsløst kapitalforbrug havde fundet sted, der var ikke som i dag penge tilbage til råstofindkøb, andre anskaffelser eller nødvendige udvidelser. Ingen havde dengang villet høre tale om henlæggelser eller konsolidering, og når mere ansvarsbetonede bestyrelser havde søgt at holde igen, var man meget ofte blevet overstemt af aktionærerne. Og så kom krakket, vel omtrent halvdelen af landets banker led større eller mindre tab. Den vanvittige heksedans kom dengang til at koste samfundet millioner af kroner. Navne som Glückstadt og Plum var symboler på den tids oppustede papirværdier og spekulation. Den tids galskab vakte med rette befolkningens uvilje og harme. Almenvellets interesser var der ingen der dengang tog hensyn til. Var det så endda blot aktieselskaberne og aktionærerne, der alene blev ramt, da sammenbruddet meldte sig, kunne der måske have været en smule retfærdighed med i spillet, men det blev tværtimod grupper af befolkningen, der hverken havde lod eller del i denne udvikling, som måtte være med til at betale for de andres galskab, bl. a. med arbejdsløshed og produktionsnedgang. Statsindgreb blev derfor nødvendige for at begrænse krakkenes omfang. Omkostningerne måtte samfundet for en stor del betale.

Disse forargelige børsekscesser har vi ikke oplevet magen til i disse år. Er det nu mon, fordi aktionærerne er gået hen og blevet bedre mennesker? Det er vel næppe tilfældet. Årsagen er formentlig i første række lovgivningsmagtens erkendelse af, at denne gang måtte vi undgå de store økonomiske transaktioner. Vi måtte der lære af fortidens fejl, vi måtte regulere, kontrollere, medens tid var, sådan at en tøjlesløshed som den, man kendte under den